

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları

Bilgi Notları

Şubat 2024

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Şubat ayında Büyük Daire ve Daire formasyonunda 34 karar verdi. Mahkeme, bu kararların 27'sini orta öneme sahip karar olarak tasnif etti. Evrensel Haklar İçin Hukukçular Derneği olarak bu 27 karar hakkında Türkçe bilgi notları hazırladık.

M.H. ve S.B./Macaristan

Başvuru No: 10940/17,15977/17

Karar Tarihi:22/02/2024

Md.5- Özgürlük ve Güvenlik Hakkı -İhlal

Başvuru, 2016 yılında yasa dışı olarak sınır geçen iki küçüğün Avusturya'da sığınma talebinde bulunduğu sırada tutulmasına ilişkindir. Her ikisi de 2000 doğumlu olan başvuruculardan birincisi, Macaristan sınırını geçtikten sonra yapılan mülakatında ilk önce 1996, daha sonra 1999 doğumlu olduğunu beyan etmiştir. Yasal temsilcisinin adli tıp uzmanına başvurması üzerine, dış görünüşü itibariyle 2015 yılında 15 yaşında olduğu belirlenmiş ve refakatsiz küçük olduğundan yetkililerce tutulmasına son verilmiştir. İkinci başvurucu ise mülakatında 1998 doğumlu olduğunu ve kuzeniyle birlikte yolculuk ettiğini beyan etmiştir. Ancak hatalı çeviri nedeniyle yaşının yanlış kaydedildiğini belirterek yaş tespiti talep eden ikinci başvurucunun, adli tıp uzmanınca 16-17 yaşında olduğu belirlenmiştir. AİHM, başvuruya konu olaylar gerçekleşirken, ulusal yetkililerin de saptadığı üzere her iki başvurucunun çocuk olduğunu, Avrupa Konseyi gibi çeşitli uluslararası organların Devletlere göçmen çocukların tutulmalarını hızlı bir şekilde ve tamamen durdurma veya sona erdirme çağrısında bulduklarını tespit etmiştir. Mahkeme, bir çocuk göçmenin bir grup ya da yetişkin bir akrabadan ayrı kalma korkusuyla gerçek yaşını açıklamamasının anlaşılır nedenleri olabileceğini, çocukların tedbir amaçlı tutulmasının başvurulacak son çare olduğunu, bu tür bir önlemin ancak özgürlüğü daha az kısıtlayan başka bir önlem uygulanamayacaksa alınması gerektiğini belirtmiştir. Oysa başvurucular küçüklükleri konusunda yetkililerin bilgi edinmesi sonrasında epey bir süre tutulmuş ve yetkililer çocuğun üstün yararına uygun ve hızlı bir şekilde hareket etmemiştir. Sonuç olarak, Mahkeme ulusal makamların süreci iyi niyetli yürütmediği ve keyfi davrandığı gerekçesiyle Sözleşmenin 5/1. maddesi kapsamında özgürlük ve güvenlik hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Mehmet Zeki Dođan/Türkiye (No. 2)

Başvuru No: 3324/19

Karar Tarihi:13/02/2024

Md.6 - Adil Yargılanma Hakkı -İhlal

Başvuru, AİHM'in gözetiminde avukat yardımından yararlandırılmama nedeniyle Sözleşmenin md.6/1 ve md.6/3/c yönünden ihlal bulunduğu Mehmet Zeki Dođan v. Türkiye (Bn.38114/03) kararı sonrasında yeniden açılan ceza yargılamasının adil yürütülmediği iddiasına ilişkindir. Başvurucu, 2009 tarihli ihlal kararına konu ilk başvuru kapsamında olduğu gibi gözetiminde baskı altında ve avukat desteğinden yoksun şekilde sunulan ifadesi esas alınarak mahkumiyetine karar verilmesi sonrasında yeniden yürütölen yargılamada da adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir. Mahkeme, başvuranın herhangi bir hukuki yardım almadan verdiği ifadelerin mahkumiyet kararında kullanması şeklinde gerçekteşen usuli kusurun 2010 yılında yeniden açılan yargılamada, başvuran aleyhindeki ceza yargılamasının genel olarak adilliğini zedeleyen başka bir kusurla tekrarlandığını, bu kez avukata erişimi sağlanmaksızın alınan ve daha sonra geri çekilmiş diğer sanıklara ait ifadelere dayalı mahkumiyet kararı verilmesinin adil yargılanma gereklilikleri ile bağdaşmadığını tespit etmiştir. AİHM, ulusal mahkemeler tarafından asgari usuli güvencelerin sağlanmadığı gerekçesiyle Sözleşmenin 6/1. maddesi kapsamındaki adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

J.A. ve A.A./Türkiye

Başvuru No: 80206/17

Karar Tarihi:06/02/2024

Md.2 - Yaşam Hakkı (Usul Yükümlölölüğü) - İhlal

Md.3 - İşkence ve Kötü Muamele Yasağı (Usul Yükümlölölüğü)- İhlal

Başvuru, idari makam ve mahkemelerin sınır dışı tehdidi altındaki Iraklı bir çiftin dört çocuğuyla birlikte ölkelerine gönderildiklerinde ölüm ya da kötü muamele riskiyle karşılaşmalarına ilişkin uygun değerlendirme yapmamalarına yöneliktir. Başvurucular, 2014 yılında geçerli turist vizesiyle Türkiye'ye giriş yapmış ve oturma izni için başvurmuştur. Ancak resmi kayıtlara göre haklarında giriş yasağı

olan çiftin idari gözetim altına alınmasına karar verilmiştir. Başvurucular, İŞİD kontrolündeki bir bölgede yaşamının zulüm riski barındırdığı ve buna karşı etkili bir başvuru yolu öngörülmediği gerekçesiyle 2015 yılında Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuşlardır. AYM geçici tedbir kararı vermekle birlikte, sınır dışı kararını Anayasanın 17. maddesi bağlamında inceleyerek, işkence ve gayri insani ya da küçültücü ceza veya muamele yasağının ihlal edilmediğine, başvurucuların Irak'a gönderilmeleri halinde oluşacak kötü muamele riskine dair kişisel koşullarını tatmin edici biçimde açıklayamadığına karar vermiştir. AİHM, sığınma talep eden başvurucuların kendi kişisel durumlarına ilişkin bazı detaylı bilgileri sağladığını, iddialarını fotoğraf ve belgelerle desteklediğini, ulusal makamların da geri gönderme halinde olası kötü muamele riskini dikkatlice değerlendirme yükümlülüğü bulunduğunu hatırlatmıştır. Mahkeme, başvurucuların uygun bir değerlendirme olmaksızın geri gönderilmeleri halinde, yaşam hakkı ve işkence ve kötü muamele yasağı kapsamında usul yükümlülüğünün ihlal edildiğine karar vermiştir.

Bogdan/Ukrayna

Başvuru No: 3016/16

Karar Tarihi:08/02/2024

Md.6 -Adil Yargılanma Hakkı - İhlal

Başvuru gayi resmi gözaltında ve uyuşturucu yoksunluğu semptomları yaşarken başvuran tarafından imzalanan adli yardım hakkından feragatin geçerliliğine ilişkindir. Başvurucu, Ukrayna polisi tarafından hırsızlık olayı ile ilgili ifade vermesi için çağırılmış, iki gün kayıt dışı şekilde gözaltında kalmış, sonradan resmi bir tutanak ile avukata başvurma hakkı olduğu hatırlatılarak bu kez resmi şekilde gözaltına alınmıştır. Başvurucu, adli yardımdan faydalanmak istemediğini belirterek bu hakkından feragat etmesi akabinde tutuklanmış, soruşturma aşamasındaki ifadelerinin de etkisiyle altı yıl ceza almıştır. Başvurucu, adli yardımdan feragat beyanı verdiği sırada uyuşturucu madde yoksunluğunda bulunduğunu ve yerel mahkemelerin bu iddiasını dinlemediğini öne sürmüştür. Başvurucunun gözaltında kaldığı sürede merkeze defalarca ambulans çağrıldığı ve gözaltında olduğu bir tarihte uyuşturucu tedavi merkezine yoksunluk semptomları gösterdiği için başvurucu adına kayıt yapıldığı ortaya çıkmıştır. AİHM, yetkili makamlar tarafından başvuranın yoksunluk ve psikolojik durumdan tümüyle haberdar olunmasına rağmen başvurudan kendisi aleyhine ifade ve delil alınması ile adli yardımdan feragat beyanı imzalatılmasının, özellikle başvuranın hukuki yardıma erişimine getirilen kısıtlama nedeniyle yargılamanın

bir bütün olarak adilliğine telafi edilemeyecek bir zarar getirdiğini tespit etmiş, adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Sardar Babayev/Azerbaycan

Başvuru No: 34015/17,26896/18

Karar Tarihi:01/02/2024

Md. 3 - İşkence ve Kötü Muamele Yasağı - İhlal

Md. 5 - Özgürlük ve Güvenlik Hakkı - İhlal

Md. 9 - Düşünce, Vicdan ve Din Özgürlüğü - İhlal

Başvurucu; din eğitimi yurtdışında almış yerel bir din adamıdır. Başvuran, 2015 tarihli yurtdışında din eğitimi alan kişilerin dini ritüel yürütmesini yasaklayan bir yasa hükmüne dayanılarak bir camide vaaz verdiği ve Cuma namazı kıldırıldığı için tutuklanmış ve ceza almıştır. Başvurucu, yargılama sırasında metal bir kafese kapatıldığını da ispatlamıştır. Mahkeme başvuranın dört ay on gün boyunca tutuklu kalmasını, tutukluluğunun devamının bir dizi basmakalıp ve soyut gerekçelerle ilişkilendirilmesini ihlal kabul etmiştir. AİHM, başvuranın din özgürlüğü hakkına devletin müdahalesinin kamu düzenin korunması için demokratik bir toplumda gerekli olmadığı, acil toplumsal bir ihtiyaca yönelik olmadığını tespit etmiş, başvuranın başkalarıyla birlikte ve kamusal alanda ibadet ve öğretim yoluyla dinini açıklama hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir. Mahkeme, yetkililerin, başvuranın tutuklu yargılanmasının gerekliliğini haklı çıkarmak için ilgili ve yeterli gerekçeler sunmadığını tespit ederek başvuranın özgürlük ve güvenlik hakkının da ihlal edildiğine karar vermiştir. Mahkeme başvuranın tutuklu yargılanmasına ilişkin temyiz duruşması sırasında duruşma salonunda metal bir kafeste tutulmasının aşağılayıcı muamele olduğunu ve işkence ve kötü muamele yasağını ihlal ettiğini tespit etmiştir.

Podchasov/Rusya

Başvuru No: 33696/19

Karar Tarihi:13/02/2024

Md.8 - Özel Hayata Saygı Hakkı - İhlal

Başvuru, mesajlaşma uygulaması Telegram'ın Rusya mevzuatına göre internet iletişim organizatörü olarak tanımlanması ve verileri belli bir süre saklama, istendiği takdirde kolluk kuvvetlerine sunma yükümlülüğüne tabi tutulmasına ilişkindir. Polis güçleri 2017 yılında Telegram'dan terör suçlarından şüpheli bulunan altı kullanıcının görüşmelerine ilişkin verilerin ifşa edilmesini talep etmiştir. Telegram şirketi diğer tüm kullanıcıların güvenliğini zayıflatacak bir arka kapı oluşturmadan bu bilgiyi vermenin teknik olarak imkansız olduğunu belirtmiş ve talebi reddetmiştir. Yerel mahkemeler verilerin ifşa edilmesine ilişkin mahkeme kararlarının uygulanmaması nedeniyle Telegram'ın kapatılmasına karar vermiştir. Başvuran tüm kullanıcıların iletişimlerinin çözülmesini sağlayacak ifşanın tüm kullanıcıların özel hayatlarına ve iletişimlerinin gizliliğine saygı gösterilmesi hakkını ihlal ettiğinden yakınmış ancak yerel mahkemelere önünde taraf sıfatı kabul edilmemiştir. AİHM, iletişimlerin çözümlenmesinin istenmesine olanak sağlayan bir yasal düzenlemenin demokratik toplumda gerekli olarak kabul edilemeyeceği sonucuna vararak ilgili mevzuatın Sözleşmenin 8. maddesi kapsamında özel hayata saygı hakkının özüne aykırı olduğunu tespit etmiştir.

Jann-Zwicker ve Jann/İsviçre

Başvuru No: 4976/20

Karar Tarihi:13/02/2024

Md.6- Adil Yargılanma Hakkı - İhlal

Başvurucular, yakınlarının asbest maruziyetinden kaynaklandığı iddia edilen akciğer zarı kanserinden ölümüne ilişkin davaların çok uzun sürmesi ve davalarının zamanaşımı nedeniyle reddedilmiş olması nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlalinden yakınmışlardır. Başvuru konusu olayda farklı yargı kademelerinde 10 yılı aşkın süren bir yargılama yapılmıştır. Federal Mahkeme son aşamada kanun koyucular tarafından davanın esasına ilişkin konuyu ilgilendiren bir düzenleme yapılacağından derdest davayı askıya almıştır. Bu askıya alma dört yıldan fazla sürmüştür. AİHM, yargılamanın belli bir karmaşıklık içerebileceğini kabul etmekle birlikte Federal Mahkeme önündeki yargılamaların makul bir süre içinde yürütülmediğini bu nedenle de adil yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varmıştır. Mahkeme ayrıca zamanaşımına ilişkin kuralların başvuranların mahkemeye erişim hakkının özüne zarar verecek ölçüde sınırlayıcı olması dolayısıyla da takdir marjının aşıldığına ve adil yargılanma hakkının mahkemeye erişim hakkı bakımından ihlal edildiğine karar vermiştir.

X/Yunanistan

Başvuru No: 38588/21

Karar Tarihi:13/02/2024

Md.3 - İşkence ve kötü muamele yasağı - İhlal

Md.8 - Özel ve aile hayatına saygı hakkı -İhlal

Başvuru, başvuranın Eylül 2019'da kendisi 18 yaşındayken ve annesiyle tatildeyken bir otel barmeninin tecavüzüne uğradığı suçlamasıyla ilgili olarak Yunanistan makamlarının etkili bir soruşturma yürütmediğine ilişkindir. Başvuran, yetkililerin etkili yasal koruma sağlama ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddet mağduru olarak kendisini koruma görevlerini ihlal ettiklerini iddia etmiştir. AİHM, sanığın suçluluğu yada masumiyetine ilişkin bir görüş belirtmeksizin, yetkililerin Sözleşme kapsamındaki pozitif yükümlülükleri bağlamında tecavüz iddialarını yeterince dikkatli incelemediklerini, başvuranın soruşturmanın ilerleyişi ve bu süreçteki rolü hakkında bilgi alma hakkının kendisine bildirilmediğini, prosedür hakkında anlayabileceği bir dilde kendisine bilgi verilmediğini, olayın toplumsal cinsiyet eşitliği çerçevesinde incelenmediğini ve başvuranın ikinci kez travmaya maruz bırakılmaması için gerekli önlemlerin alınmadığını tespit etmiştir. Mahkeme işkence ve kötü muamele yasağı ile özel ve aile hayatına saygı hakkının pozitif yükümlülükler bakımından ihlal edildiğine karar vermiştir.

Jakutavičius/Litvanya

Başvuru No: 42180/19

Karar Tarihi:13/02/2024

Md.6 - Adil Yargılanma Hakkı - İhlal Değil

Başvuran alkollü araç kullanmamış olmasına rağmen ağızına parfüm sıkması sonrasında yapılan kontrolde alkollü gözükmüş ve yaptırma maruz kalmış, daha sonra kan tahlili ile alkollü araç kullanmadığı tespit edilmiştir. Başvuran, yargı sürecinde oluşan 1502 EUR yargılama masrafının kendisine geri ödenmemesinden yakınmıştır. Mahkeme, başvuranın yargılama masraflarına ilişkin açtığı davada ilgili masrafın kendisine aşırı bir yük yüklediğini beyan etmeyişini, kendisini savunmak için bir avukat tutmak zorunda kalmadığını, alkollü araç tutanağı düzenleyen polislerin alkollü olduğunu gösteren bir ölçüme dayalı işlem yaptıklarını, başvuruçunun ilgili dava sürecini yaşamasında olağandışı bir durum gerçekleşmediğini tespit ederek, başvuranın mahkemeye erişim hakkı kapsamında hakkın özünü zedeleyecek bir kısıtlamaya uğramadığını

tespit etmiş, adil yargılanma hakkına ilişkin bir ihlal bulunmadığına karar vermiştir.

M.G./Litvanya

Başvuru No: 6406/21

Karar Tarihi:20/02/2024

Md.3 - İşkence ve Kötü Muamele Yasağı - İhlal

Başvurucu 17 yaşındayken teyzesinin aynı evi paylaştığı partnerinin kendisini darp etmesi ve tecavüz etmekle tehdit etmesinden şikayetçi olmuş, yapılan yargılamada sanık basit darp ve çocuğa cinsel saldırıya teşebbüsten 3 yıl hapis cezasına çarptırılarak cezası ertelenmiştir. Başvurucu yapılan yargılamanın uzunluğuna ve verilen cezanın hafifliğine dayanarak işkence ve kötü muamele yasağının ihlal edildiğinden yakınmıştır. AİHM, öncelikle başvurunun soruşturma aşamasında üç kez sağlık raporuna gönderildiği, kovuşturma aşamasında kadar eylemlerin psikolojik boyutuna ilişkin yetersiz rapor alındığı, çocuğa cinsel saldırı vakalarında muayene sayısının arttıkça ekstra travma ve ikincil mağduriyet olasılığının arttığına altını çizmiştir. Yargılamanın tek ve kompleks olmayan bir vakayla ilgili olmasına rağmen yaklaşık altı yıl sürmesi karşısında Sözleşmeciler Devlet'in geciken yargılamayı mağdurların eylemlerine bağlayan savunmasını makul bulmamıştır. Mahkeme bu hususlara ek olarak çocuğa karşı cinsel saldırı vakalarında cezasızlık algısının yaratılmasının önüne geçilmesi gerektiğini, buna rağmen ulusal mahkemelerde hürriyeti sınırlayıcı bir ceza yoluna gitmektense ertelemeli ceza verilmesi konusunda yeterli ve ikna edici gerekçenin sunulmadığı gerekçeleriyle usuli boyutuyla işkence ve kötü muamele yasağının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Shylina/Ukrayna

Başvuru No: 2412/19

Karar Tarihi:15/02/2024

P1/Md.1 - Mülkiyet Hakkı - İhlal Değil

Ukrayna vatandaşı olan başvuru Rusya'nın Kırım'ı işgal etmesinin ardından zorunlu iç göçe maruz kalmıştır. Başvuru bu statüdeki kişilere yapılan devlet ödemelerinin yalnızca belli bir devlet bankasında hesap açılması koşuluna bağlanmasını öngören bir mevzuat değişikliğine ilişkindir. Başvurucu ilgili bankada hesap açmayı reddetmiş, bu nedenle hak ettiği ödemeler askıya alınmıştır. Başvurucu mülkiyet hakkı ile bu hakka bağlı olarak ayrımcılık

yasağının ihlal edildiği iddiasıyla AİHM'e başvurmuştur. Mahkeme mevzuat değişikliğinin yasallık kriterini karşıladığını, ödemelerin tamamen kesilmeyip askıya alındığını, yetkililerin yardımların düzgün bir şekilde ödenmesini sağlarken belirlenen Devlet bankası aracılığıyla bu tür ödemelerin Devlet tarafından denetlenmesini sağlama amacının meşru amaç olarak kabul edilebileceği, ödemelerin düzgün bir şekilde yapılması hususunda kuşku duyulmasını gerektirecek bir neden olmadığını değerlendirmiştir. Mahkeme başvuruda herhangi bir ihlalden söz edilemeyeceğine karar vermiştir.

Škoberne/Slovenya

Başvuru No: 19920/20

Karar Tarihi:15/02/2024

Md.6 - Adil Yargılanma Hakkı - İhlal

Md.8 - Özel ve Aile Hayatına Saygı Hakkı - İhlal

Eski bir ceza mahkemesi yargıcı olan başvurucu 2011'de yapılan gizli bir operasyon sonucunda E.C. adlı bir kişiye karşı açılan bir davaya müdahale etmesi karşılığında rüşvet aldığı iddiasıyla tutuklanmıştır. Bu arada E.R. ve M.S. adlı iki kişi de bahsi geçen suça aracılık ettikleri iddiasıyla tutuklanmış, tefrik edilen dosyada suçlarını ikrar etmiş ve mahkum edilmişlerdir. Başvurucu tek sanık olarak yargılandığı davadaki savunmasında E.C., E.R. ve arkadaşı olan M.S. ile görüştüğünü, onlara hukuki açıklamalar yaptığını ancak para bahsinin geçmediğini, yalnızca M.S.'den önceki bir alacağına karşılık 8.000 EUR aldığını belirtmiştir. Başvurucu hakkında verilen mahkumiyet kararında diğer delillerle birlikte E.C. ile M.S.'in beyanları ile iddianamede de yer alan, kolluk tarafından analiz ve ibraz edilen telefon görüşmelerine dayanılmıştır. Başvurucu yargılamalar sırasında E.C. ile M.S.'nin tanık olarak dinlenmesini ve tefrik edilen dosya kapsamında cezalandırılan sanıkların duruşmaları esnasında görev alan yargıcın kendisini yargılamaya devam etmesi ile tarafsızlığını yitirdiğini ileri sürmüştür. Ulusal mahkemeler başvurucunun bu yöndeki itirazlarını E.C. ile M.S.'nin cezalarının henüz kesinleşmediği ve mevzuatta, bahsi geçen yargıcın dosyadan el çekmesini gerektirecek bir durumdan söz edilemeyeceği gerekçesiyle reddetmiştir. AİHM, başvurucunun tanık dinleme ve yargıcın reddine ilişkin taleplerinin reddine dair ulusal mahkemelerin gerekçelerini esaslı bulmayarak adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine hükmetmiştir. Başvurucunun telefon konuşmalarının kayda alınmasını düzenleyen mevzuatın söz konusu kayıtların dinlenmesine ve muhafazasına imkân tanıyan durumların hangileri olduğuna, bunların kapsamına ve denetlenmesine ilişkin yeterli açıklama içermediği gerekçesiyle "yasa kalitesi" taşımadığını, bu bakımdan

başvurucunun özel ve aile hayatına saygı hakkının da ihlal edildiğine karar vermiştir.

Diaconeasa/Romanya

Başvuru No: 53162/21

Karar Tarihi:20/02/2024

Md.8 - Özel ve Aile Hayatına Saygı Hakkı - İhlal

Başvurucu 2013'te hareket etmesini, konuşmasını ve temel gereksinimlerini kendi kendine karşılamasını engelleyen bir felç geçirmiştir. 2015 ile 2016 yıllarında alınan raporlar ile başvurucunun bakımı için kişisel yardımcı tahsis edilmiştir. 2017'de yapılan değerlendirmede ise başvurucunun bazı gereksinimlerinin aile bireyleri tarafından giderilebileceği kanısına varıldığından kişisel yardımcı desteği kesilmiştir. Başvurucu AİHM'e sağlık durumunda belirgin bir iyileşme olmamasına rağmen kişisel yardımcı desteğinin kaldırılmasının özel ve aile hayatına saygı hakkının ihlaline neden olduğu iddiası ile başvurmuştur. Mahkeme öncelikle müdahalenin yasal olduğunu, devletin ekonomik refahı ve diğer bakım kullanıcılarının çıkarlarını korumak gibi meşru bir amaca sahip olduğunu, dolayısıyla ihtilafın düğümlendiği yerin kişisel yardımcı desteğinin kaldırılmasının "demokratik toplum düzeninde gerekli olup olmadığı" meselesi olduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda Mahkeme ulusal yetkililerin kişisel yardımcı tahsisine son verecek olsa bile başvurucunun onuruna saygıyı ve özerklik hakkını temin edecek alternatif pratik düzenlemeler sunmadığını not etmiştir. Başvurucunun kişisel bir yardımcı olmaksızın bağımsız bir yaşam sürme ve topluma entegre olma olanağının bulunmadığını da gözeten AİHM, özel ve aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Dolenc/Slovenya

Başvuru No: 20256/20

Karar Tarihi:22/02/2024

Md.41- Adil Tazmin Hakkı - İhlal

Başvurucu 1940 doğumlu bir Slovenya vatandaşıdır. Başvuru İsrail mahkemelerinde görülen bir tazminat davasında başvurucu aleyhine verilen kararının tanınmasına ilişkindir. Başvurucu bir İsrail vatandaşına Slovenya'da yaptığı ameliyat sonucunda meydana gelen zarar konusunda İsrail'de açılan bir davada sorumlu bulunmuştur. AİHM, Ekim 2022'de verdiği bir kararla İsrail mahkemesi kararının Slovenya'da tanınmasına ilişkin yapılan yargılamalarda adil

yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir. Ancak Mahkemenin bu kararından önce Slovenya yetkilileri başvuruçunun tanıma kararında öngörülen tazminatı ödemesine ilişkin icra işlemlerini başlatmış ve başvuruçunun önemli miktardaki malvarlığını haczetmiştir. Başvuruçucu bu olaylar ışığında Adil Tazmin Hakkına dayanarak tekrar AİHM'e başvurmuştur. Mahkeme, ihlal tespit ettiği bir kararın, davalı Devlete, ihlale son verme ve ihlalden önceki durumu mümkün olduğunca eski haline getirecek şekilde sonuçlarını telafi etme yasal yükümlülüğü getirdiğini yineleyerek başvuru tarihi itibarıyla Ekim 2022'deki kararına rağmen Slovenya mahkemelerinde yeniden yargılamaya ilişkin henüz bir kararın verilmeyişini de dikkate alarak başvuruçunun mağdura ödediği 329.326 EUR paranın enflasyon da dikkate alınarak 390.000 EUR olarak kendisine geri ödenmesine karar vermiştir.

Kaczmerek/Polonya

Başvuru No: 16974/14

Karar Tarihi:22/02/2024

Md.8 - Özel ve Aile Hayatına Saygı Hakkı - İhlal

Başvuruçucu ihlal iddialarına konu olan olayların gerçekleştiği dönemde İçişleri Bakanı olan J.K.'nin eşidir. Başvuru, Kaczmerek'in bir yolsuzluk operasyonu sırasında kayda alınan telefon konuşmalarının bir basın toplantısında ifşa edilmesi ve fiziki takip sırasında kayda alınan materyallerin muhafaza edilmesiyle ilgilidir. Başvuruçucu özel ve aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiğini iddia etmektedir. AİHM, yolsuzluk soruşturmasında başvuruçunun kendisinin şüpheli olmamasına rağmen eşi ve oğlu ile yaptığı telefon konuşmalarının basın toplantısında ifşa edilmesini ve bunların kayıt altında tutulması ile başvuruçunun kayıtların yok edilmesine ilişkin taleplerinin ulusal mahkemelerce yanıtlanmaması, iç hukukta buna ilişkin açıklığın (clarity) ve usuli güvencelerin bulunmadığını tespit etmiştir. Mahkeme, savcılığın başvuranın konuşma kaydını ifşa etme kararı ile görüşme kayıtlarının muhafazasına son verilmesi taleplerinin reddinin iç hukukta yasal dayanağı bulunmadığını tespit ederek özel ve aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Lypovchenko ve Halabudenco/ Moldova Cumhuriyeti ve Rusya

Başvuru No: 40926/16, 73942/17

Karar Tarihi:20/02/2024

Md.3 - İşkence ve Kötü Muamele Yasağı - İhlal

Md.5- Özgürlük ve Güvenlik Hakkı - İhlal

Md.6- Adil Yargılanma Hakkı - İhlal

P1/Md.1-Mülkiyet Hakkı - İhlal

P4/Md.2- Serbest Dolaşım Özgürlüğü - İhlal

Md.14- Bu Haklar Bağlamında Ayrımcılık Yasağı - İhlal

Başvuru "Transdinyester Moldova Cumhuriyeti" (TMC)'de hak ihlali iddialarıyla ilgilidir. Lipovçenko 2015'te TMC'yi sosyal medyada eleştirdiği gerekçesiyle tutuklanmış, hapis cezasına çarptırılmış, mahkumiyetini bir "TMC" cezaevinde tamamlamıştır. Halabudenco ise TMC'de öğretim görevlisiyken rüşvet aldığı gerekçesiyle tutuklanmış, kefaletle serbest bırakılmışsa da daha sonra hakkında tutuklama kararı verilmiş, ödediği kefaletle el konulmuş, başvuru ise bu arada TMC'yi terk etmiştir. Başvuran Lipovçenko, tutuklanmasından, mahkum edilmesinden, mahpusluk koşullarının aşırı kalabalık oluşundan, sağlık hizmetlerine erişememekten, açlık grevi yaptığı sırada zorla psikiyatrik tedaviye zorlanmasından yakınmıştır. Halabudenco ise hakkındaki tutuklama emri nedeniyle ilgili bölgeye seyahat edememekten, orada mesleki faaliyet gösterememekten ve ödediği kefaletle el konulmasından yakınmıştır. AİHM, öncelikle TMC'de meydana gelen olaylarla ilgili olarak bölgede fiilî egemenliği bulunan Rusya'nın sorumluluğunun bulunduğunu, Moldova Cumhuriyetinin ise yalnızca pozitif yükümlükler bakımından sorumlu tutulabileceğini belirtmiştir. AİHM, mahpusluk koşulları ile ilgili olarak bölgedeki hapishaneler hakkında hazırlanmış uluslararası raporlar, başvuruçunun ayrıntılı betimlemeleri, Rusya Hükümetinin bu konuda savunma vermemesi, psikiyatrik tedavinin iki ay gibi uzun bir süre devam etmesi ve başvuruçunun sağlığındaki belirgin kötüleşme gibi nedenlerle 3. maddenin ihlal edildiğine karar vermiştir. Mahkeme, TMC'de yasa ile kurulmuş mahkemelerden söz edilemeyeceği ve bunların yeterli yargısal standardı sağlamayı gerektirerek 5. ve 6. maddelerin ihlal edildiğine karar vermiştir. Mahkeme, Halabudenco'nun iddiaları bakımından kefaletle el konulmasının yasallık kriterini karşılamadığı gerekçesiyle mülkiyet hakkının, yasa ile kurulmuş bir mahkeme tarafından verilmediğinden tutuklama kararı nedeniyle serbest dolaşım özgürlüğünün ihlal edildiğini tespit etmiştir.

Executief Van De Moslims Van België vd. /Belçika

Başvuru No: 16760/22, 16849/22

Karar Tarihi:13/02/2024

Md.9 - Düşünce, vicdan ve din özgürlüğü -İhlal Değil

Md.9 bakımından Md.14 - Ayrımcılık Yasası - İhlal Değil

Başvuru, Belçika'nın iki bölgesinde hayvanların dini ritüeller söz konusu olduğunda önceden bayıltılmadan kurban edilebilmesini mümkün kılan yasal istisnayı iptal eden kararnamelere ilişkindir. Belçika'daki Müslüman ve Yahudi toplulukları temsil eden başvuruçular yasal düzenleme ile düşünce, vicdan ve din özgürlüğünün ihlalinden yakınmışlardır. Hayvan refahının korunmasının düşünce, vicdan ve din özgürlüğünün sınırlandırılması konusunda Sözleşmenin 9. maddesinin 2. fıkrasında yer alan meşru amaçlardan biriyle ilişkilendirilip ilişkilendirilemeyeceği konusunda ilk kez incelemede bulunan Mahkeme, hayvan refahının "genel ahlak" kavramıyla ilişkilendirileceğini tespit etmiştir. Mahkeme ilgili iki bölgeden farklı olarak Brüksel Bölgesinin hayvanların kurbanlık olarak kesimi ile ilgili olarak sağlanan muafiyeti kaldırmadığını, federatif yapıda ilgili bölgelerin takdir yetkisinin aşılmadığını, bölgeler arasındaki et tedarikinde bir kısıtlamanın olmadığını kaydetmiştir. Mahkeme müdahalenin orantısız olmadığını tespit ederek düşünce, vicdan ve din özgürlüğü bakımından ihlal bulunmamıştır. Mahkeme ayrıca başvuruçular ile avcı ve balıkçılar, toplumun geneli ve Müslümanlar ile Yahudi toplulukları arasına ayrımcılık yasasının ihlal edildiği iddialarına ilişkin iddialar bakımından ihlal bulunmadığına karar vermiştir.

Wa Baile/İsviçre

Başvuru No: 43868/18, 25883/21

Karar Tarihi:20/02/2024

Md.8 ve Md.14 - Özel Hayata Saygı Hakkı bakımından Ayrımcılık Yasası-İhlal

Md.8 ve Md.14 bakımından Md.13- Etkili Başvuru Hakkı - İhlal

Başvuru, koyu tenli bir İsviçre vatandaşı olan başvuranın tren istasyonunda belediye zabıta memurları tarafından kimlik kontrolü için durdurulmasına, talimatlarına uymayı reddetmesi üzerine kenara çekilerek, ellerini havaya kaldırması ve bacaklarını açmasını istemelerine, kimliğini kanıtlayan bir belge buluncaya kadar ceplerini ve sırt çantasını aramalarına, kimliği doğrulandıktan

sonra başvurana 100 CHF para cezası verilmesine ilişkindir. Başvuran ırka dayalı fişleme yapıldığı iddiasıyla özel hayata saygı hakkı bağlamında ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinden şikayetçi olmuştur. AİHM, yerel mahkemeler tarafından ilgili kimlik kontrolünün hukuka aykırı şekilde yapıldığının tespit edilmiş olmasına rağmen, başvuranın ten renginin polis memuru tarafından kimlik kontrolü yapılmasında belirleyici bir rol oynayıp oynamadığı sorusunun cevaplanmadığına, ırka dayalı fişleme iddiasının incelenmediğine dikkat çekmiş, özel hayata saygı hakkının devreye girmesi için gerekli ciddiyet eşiğine ulaşıldığını ancak bu iddianın ne ceza ne de idare mahkemeleri tarafından incelenmeyerek özel hayata saygı hakkı bağlamında ayrımcılık yasağının usul yönünden ihlal edildiğine karar vermiştir. Mahkeme, taraf devletlere yüklenen en temel pozitif yükümlülüğün, Sözleşme kapsamındaki görevlerini yerine getirmelerini sağlayan yasal ve idari bir çerçevenin uygulanması olduğunu, yeterli bir yasal ve idari çerçevenin bulunmamasının ayrımcı kimlik kontrollerine yol açacağını vurgulamıştır. Mahkeme, kimlik kontrolü yapılması için meşru gerekçelerin bulunmamasının, mevcut olayda kimlik kontrolü ve aramanın ayrımcı saiklerle yapıldığı varsayımını desteklediğini, Hükümet tarafından ayrıntılar sağlanmaksızın o gün kimlik kontrolüne tabi tutulan tek kişinin başvuran olmadığı ileri sürülmesinin bu karineyi çürütmekte yetersiz kaldığını tespit ederek özel hayata saygı hakkı bağlamında ayrımcılık yasağının esas yönünden de ihlal edildiğine karar vermiştir. Mahkeme ilgili hak bakımından ayrıca etkili başvuru hakkının da ihlal edildiğine karar vermiştir.

Colombier/Fransa

Başvuru No: 14925/18

Karar Tarihi:15/02/2024

Md.8 - Özel ve Aile Hayatına Saygı Hakkı- İhlal Değil

Başvuru, Fransız mirasçılara yabancı bir ülke hukukuna tabi bir terekeden mahrum bırakılmaları halinde Fransa'da bulunan terekeden telafi edici bir kesinti hakkı veren yasa hükmünü yürürlükten kaldıran bir Anayasa Konseyi kararının etkileri ile ilgilidir. Başvuranlar, yerel mahkemelerin, bir vakıf aracılığıyla kendilerini mirastan mahrum bırakan babalarının mirasından kendilerine düşen payın karar dolayısıyla tanınmamasının özel ve aile hayatına saygı hakkı ve ayrımcılık yasağını ihlal ettiğinden yakınmaktadırlar. Ayrımcılık yasağına ilişkin iddiaları kabul edilemez bulan Mahkeme, yerel mahkemelerin, kararlarıyla benzer veya karşılaştırılabilir durumdaki kişiler arasında bir muamele farklılığı yaratmadıklarını tespit etmiştir. Mahkeme, başvuranların babalarının mirasından dışlanmasına yol açan şeyin merhumun eşi lehine çocukları arasında radikal bir seçim yapma kararı olduğunu, bu durumun yabancı hukuk tarafından kabul

edildiğini ve Fransız mahkemeleri tarafından onaylandığını, Sözleşme'nin 8. maddesinin ihlal edilmediğini tespit etmiştir.

Jarre/Fransa

Başvuru No: 14157/18

Karar Tarihi:15/02/2024

P1/Md.1- Mülkiyet Hakkı - İhlal Değil

Md.6 - Adil Yargılanma Hakkı- İhlal Değil

Başvuru, Fransız mirasçılara yabancı bir ülke hukukuna tabi bir terekeden mahrum bırakılmaları halinde Fransa'da bulunan terekeden telafi edici bir kesinti hakkı veren yasa hükmünü yürürlükten kaldıran bir Anayasa Konseyi kararının etkileri ile ilgilidir. Başvuranlar, yerel mahkemelerin, bir vakıf aracılığıyla kendilerini mirastan mahrum bırakan babalarının mirasından kendilerine düşen payın karar dolayısıyla tanınmadığından yakınmaktadır. Mahkeme, bir yandan, Sözleşmeciler Devletlerin çoğunluğunun iç hukuk düzeninde bir mirasın saklı kalan kısmına verilen yer tanınmış olmasına rağmen çocukların ebeveynlerinin mallarının bir kısmını miras alma konusunda genel ve koşulsuz bir hakkın varlığını hiçbir zaman tanınmadığını, yerel mahkemelerin kararlarından herhangi bir keyfilik ortaya çıkmadan, yalnızca incelemeleri sırasında yürürlükte olan yasayı uyguladıklarını, birbiriyle yarışan özel çıkarların varlığında, başvuranların talebinin reddine yol açan Anayasa Konseyi kararının derhal uygulanmasının, toplumun genel çıkarlarının gereklilikleri ile bireylerin temel haklarının korunması zorunlulukları arasındaki adil dengeyi orantısız şekilde bozmadığı kanaatine varmıştır. Mahkeme, adil yargılanma hakkı ile mülkiyet haklarına ilişkin başvuruda ilgili hakların ihlal edilmediğine karar vermiştir.

U/Fransa

Başvuru No: 53254/20

Karar Tarihi:15/02/2024

Md.3 - İşkence ve Kötü Muamele Yasağı - İhlal Değil

Başvuru, Çeçen kökenli bir Rus vatandaşı olan başvuranın Rusya'ya sınırdışı edilmesi işlemiyle ilgilidir. Başvuranın sığınmacı statüsü, Fransa'da bulunmasının devlet güvenliğine karşı oluşturduğu ciddi tehdit nedeniyle iptal edilmiştir. Başvuran, sınır dışı edilmesinin kendisini işkence ve kötü muamele yasağını ihlal eden bir muameleye maruz bırakacağını ileri sürmüştür. Mahkeme, Fransız

makamlarının başvuranın durumuna ilişkin kapsamlı ve derinlemesine bir inceleme yürüttüğünü, başvuranın adının Rus makamları tarafından terörist veya aşırılık yanlısı faaliyetlerle bağlantılı olarak aranan kişiler listesinde yer almadığını, Rusya'nın başvuranın Fransa'dan iadesini hiçbir zaman talep etmediğini ve Rusya topraklarında veya başka bir yerde işlenen suçlar nedeniyle başvuran hakkında Rusya'da adli işlem yapıldığına dair herhangi bir dayanak belge bulunmadığını kaydetmiştir. Mahkeme, Rus makamlarının halihazırda başvurana özel bir ilgi gösterdiğine dair herhangi bir kanıt bulunmadığını, başvuranın Rusya'ya geri gönderilmesi halinde Sözleşme'nin 3. maddesine aykırı bir muameleye maruz kalacağına dair ciddi ve kanıtlanmış gerekçeler olduğunu göstermediğini tespit ederek sınır dışı etme tedbirinin uygulanmasının işkence ve kötü muamele yasağını ihlal etmeyeceği sonucuna varmıştır.

Dede/Türkiye

Başvuru No: 48340/20

Karar Tarihi:20/02/2024

Md.10 - İfade Özgürlüğü - İhlal

Başvuru, bir banka çalışanının insan kaynakları departmanı çalışanlarına şirketin üst düzey bir yöneticisinin yönetim biçimini eleştiren bir e-posta göndermesi nedeniyle işten çıkarılmasıyla ilgilidir. İşveren, e-postanın işyerinde huzur ve düzeni bozan bir rahatsızlığa neden olduğunu gerekçe göstererek başvuranın işten çıkarılmasına karar vermiştir. AİHM, başvuranın haksız yere işten çıkarıldığı iddiasıyla açtığı davada yerel mahkemelerin, başvuranın şirket yönetimindeki eksiklikleri eleştirdiği e-postasının içeriğine ilişkin yeterince ayrıntılı bir inceleme yapılmadığını, işyeri ve işveren üzerindeki etkilerinin incelenmediğini tespit etmiştir. Mahkeme, e-postada yer alan eleştirilerin söz konusu şirketi ilgilendirdiğini ve şirket içinde küçük bir alıcı grubuna gönderildiğini, yerel mahkemelerin, işten çıkarma yerine daha hafif bir yaptırım uygulanması olasılığını dikkate almadıklarını, başvuranın ifade özgürlüğü ile işverenin şirketin meşru menfaatlerini koruma hakkı arasında adil bir denge kurulduğunu ikna edici bir şekilde gerekçeleriyle ortaya koymadıklarını bu nedenle başvuranın ifade özgürlüğünün ihlal edildiğini tespit etmiştir.

Danileş/Romanya

Başvuru No: 16915/21

Karar Tarihi:20/02/2024

Md.10- İfade Özgürlüğü- İhlal

Başvuru, Facebook hesabında paylaştığı iki yazı nedeniyle bir hâkime verilen maaş kesintisi cezasıyla ilgilidir. Yazılar kamu kurumlarının güvenilirliği konusunda şüphe uyandıran, bu kurumların siyasi sınıf tarafından kontrol edildiğini ima eden ve çözüm olarak ordunun anayasal demokrasiyi sağlamak için müdahale etmesini öneren ifadeler içermektedir. Mahkeme, yerel mahkemelerin, disiplin cezasını değerlendirirken özellikle başvuranın ifadelerinin yer aldığı daha geniş bağlamın, başvuranın kamu yararını ilgilendiren konulardaki bir tartışmaya katılımının, ifade edilen değer yargılarının yeterli ölçüde gerçeğe dayanıp dayanmadığının dikkate alınmadığını tespit etmiştir. AİHM, verilen cezanın başvuruçunun ve diğer yargı mensuplarının kuvvetler ayrılığı veya mahkemeleri etkileyen yasal reformlar ile yargı bağımsızlığı gibi konularda kamusal tartışmalara katılımına yönelik caydırıcı etkisinin gözardı edildiğini kaydetmiştir. Mahkeme, yerel mahkemelerin hakimlerin ifade özgürlüğünün kullanımı konusunda görev kısıtlarına uymalarına ilişkin olarak meşru sorular doğurabilecek kamuya açık bir iletişim aracı (bir Facebook hesabı) kullanılmış olmasına rağmen, başvuranın ifade özgürlüğüne gereken ağırlığın ve önemin verilmediğini tespit ederek ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar vermiştir.

Pintus/İtalya

Başvuru No: 35943/18

Karar Tarihi:01/02/2024

Md.2 - Yaşam Hakkı - İhlal Değil

Md.3 - İşkence ve Kötü Muamele Yasağı - İhlal Değil

Başvuru, ruh sağlığı sorunları yaşayan başvuranın yaklaşık sekiz ay boyunca durumu ile uyumsuz bulunan bir tür genel hapis rejimine tabi şekilde tutulmasına ilişkindir. Başvuran, intihar tehlikesiyle karşı karşıya kaldığı hapis sürecinin yaşam hakkı ile işkence ve kötü muamele yasağını ihlal ettiğinden şikayetçi olmuştur. Mahkeme, yetkililerin başvuranın hayatına yönelik riskin kesin ve acil niteliğinin farkında olmaları beklendiği ölçüde, bu riskin gerçekleşmesini önlemek için kendilerinden makul olarak beklenebilecek tedbirleri aldıklarını, başvuranın usturayla sol kolunda hafif kesikler açtığı olay da dahil olmak üzere cezaevi personelinin müdahalesinin ivedi ve bu eylemlerin etkilerini kontrol altına alacak nitelikte olduğunu, tıbbi muayeneye ve sürekli psikiyatrik gözetime tabi tutulduğunu tespit etmiştir. Mahkeme, başvuranın yer bulunmaması nedeniyle özel bir tesise nakledilememesine rağmen başvuranın sağlık sorunlarını gidermeyi ve kötüleşmelerini önlemeyi amaçlayan psikolog ve psikiyatristler

tarafından düzenli ziyaretler ile tedavisi için bireyselleştirilmiş bir programdan yararlandırıldığını göz önüne alarak yaşam hakkı yada işkence ve kötü muamele yasağı bakımından ihlal bulunmadığına karar vermiştir.

Auray ve Others/Fransa

Başvuru No: 1162/22

Karar Tarihi:08/02/2024

Serbest Dolaşım Özgürlüğü (P4/Md.2) -İhlal

İfade Özgürlüğü (Md.10) ışığında Toplanma Özgürlüğü (Md.11) - İhlal

Başvuru, başvuranların emeklilik reformu yasa tasarısına karşı düzenlenen bir gösteri sırasında birkaç saat boyunca güvenlik güçleri tarafından gösterinin yapıldığı meydana mahsur bırakılmalarıyla ilgilidir. Mahkeme, meydanın kordon altına alınmasının (kettling) nedeninin, kişilerin güvenliğine yönelik bir riski önlemek ve gösterinin düzgün bir şekilde yürütülmesini sağlamak için potansiyel şiddet yanlılarını ayırmak olduğunu tespit ederek uygulanan kısıtlamanın, kişilere veya mallara yönelik ciddi bir zarar riskini önlemek için gerekli ve orantılı olduğunu kabul etmiştir. Mahkeme, müdahalenin Sözleşme'nin 5 § 1 maddesi anlamında "özgürlükten yoksun bırakma" anlamına gelmese de serbest dolaşım, ifade ve toplanma özgürlüklerini kısıtlayan her türlü tedbirin "kanunla öngörülmesi" olması gerektiğini tespit etmiştir. AİHM, olaylar sırasında yürürlükte olan mevzuatın "kettling" tekniğinin kullanımına ilişkin kuralları kesin bir şekilde tanımlamadığını, kısıtlamanın "kanunla öngörülmediğini tespit etmiş, serbest dolaşım özgürlüğünün ve ifade özgürlüğü ışığında toplanma özgürlüğünün ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

Tarricone/İtalya

Başvuru No: 4312/13

Karar Tarihi:08/02/2024

Md.3 - İşkence ve Kötü Muamele Yasağı- İhlal Değil

Geçmişinde ruh sağlığı sorunları olan mahpus başvurana 2004 yılında bir tür şizofreni teşhisi koyulmuş, başvuranın hastaneye yatırılması önerilmiştir. Başvuran, sağlık durumunun hapis koşulları ile bağdaşmadığını ileri sürerek kendisine uygun tıbbi bakım sağlanmadığı iddiasıyla 2021 yılında cezası infaz edilerek serbest bırakılana kadar aradan geçen sürede işkence ve kötü muamele yasağının ihlal edildiğinden yakınmıştır. AİHM, cezaevi sağlık hizmetlerine ilişkin olarak başvuranın tedavi gördüğü, cezaevinde bakımının yapılabileceği ve sağlık durumunun iyiye gittiğini ifade eden raporlara dayanan yerel mahkeme

tespitlerini keyfi yada tutarsız olmadığını tespit etmiştir. Mahkeme, başvuranın yeterli bir tıbbi tedavi gördüğünü ve Sözleşmenin 3. maddesi ile güvence altına alınan işkence ve kötü muamele yasağının ihlal edilmediğini tespit etmiştir.

Ugulava/Gürcistan (No. 2)

Başvuru No: 22431/20

Karar Tarihi:01/02/2024

Md.6 - Adil Yargılanma Hakkı - İhlal

Başvuru, eski Tiflis Belediye Başkanı olan başvuran aleyhine yürütülen ceza yargılamasında nihai kararı veren yüksek mahkemenin tarafsızlığına ilişkindir. Başvuran hakkında verilen bir görev suçundan bir yıl üç ay hapis cezası istinaf mahkemesinde onandıktan sonra Başsavcılıkta görev yapan iki savcının temyiz başvurusu üzerine yüksek mahkemeye gönderilmiştir. Başvuran yüksek mahkeme tarafından bu kez zimmet suçundan mahkum edilerek, daha sonra af kapsamında üç yıl iki aya indirilse de, dokuz yıl hapis cezasına çarptırılmıştır. Başvuran davasında nihai kararı veren yüksek mahkeme hakimlerinden birinin ilgili konuma atanmasından önce kendi dosyasında temyiz başvurusunun hazırlandığı dönemde Genel Başsavcılık görevinde bulunmuş olması nedeniyle, ilgili yargıcın reddini talep etmiş, ancak bu talebi reddedilmiştir. AİHM, ilgili üyenin hiyerarşik açıdan ülkedeki tüm savcılarının üstünde bulunan pozisyonunu ve davanın siyaseten hassas bağlamını dikkate almıştır. Mahkeme, başvuranın eylemlerinin yasal olarak yeniden sınıflandırılmasına ve hapis cezasının artırılmasına yol açan hukuki noktalara ilişkin temyiz başvurusunda bulunma kararının yüksek mahkemenin ilgili üyesinin Genel Başsavcı olduğu dönemde Başsavcılık tarafından alındığını kaydetmiştir. AİHM, ilgili yargıcın üyeliğinin başvuranın temyiz başvurusu karara bağlanırken yüksek mahkemenin nesnel tarafsızlığı konusunda şüphe uyandırmak için yeterli olduğuna kanaat getirmiş, başvuranın adil yargılanma hakkının tarafsız bir mahkemede yargılanma hakkı bakımından ihlal edildiğine karar vermiştir.

Bu yayın, Etkiniz AB Programı kapsamında Avrupa Birliği finansal desteği ile üretilmiştir. Bu yayının içeriğinden yalnızca Evrensel Haklar İçin Hukukçular Derneği sorumludur ve hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.